

> *Verslag*

Evaluatie 2013-2015 rekenkamercommissie AOGW

Aan

*De raads werkgroep Rekenkamercommissie AOGW
De gemeenteraden van Aalten, Oost Gelre en Winterswijk*

Vught, 10 maart 2016

Van

*Directeur van de Rekenkamercommissie AOGW
Dr. Igno Pröpper*

Rekenkamer-
commissie

Aalten

Oost Gelre

Winterswijk

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	1
2	Evaluatie vanuit de drie gemeenteraden	1
	Conclusie	1
	Bevindingen.....	1
3	Evaluatie door de werkgroep Rekenkamercommissie AOGW	3
	Conclusie	3
	Bevindingen.....	3
4	Zelfevaluatie door de directeur van de Rekenkamercommissie.....	4
	Conclusie	4
	Bevindingen.....	4

1 Aanleiding

In september 2013 hebben de gemeenteraden van Aalten, Oost Gelre en Winterswijk dr. Igno Pröpper aangesteld als directeur van de gezamenlijke Rekenkamercommissie. Bij de start van de nieuwe directeur is afgesproken na twee jaar een evaluatie uit te voeren.

Binnen de raads werkgroep van de Rekenkamercommissie is afgesproken deze evaluatie uit te voeren langs de volgende sporen:¹

- 1 De drie gemeenten evalueren elk afzonderlijk het functioneren van de Rekenkamercommissie,
- 2 De werkgroep evalueert het samenspel met de Rekenkamercommissie,
- 3 De directeur Rekenkamercommissie voert een zelfevaluatie uit.

De terugblik heeft betrekking op 2 jaar functioneren van de huidige rekenkamercommissie en directeur rekenkamer. Deze evaluatie biedt een goede tussenevaluatie.

2 Evaluatie vanuit de drie gemeenteraden

Voor de drie gemeenten is een vragenlijst opgesteld door de raads werkgroep Rekenkamercommissie AOGW. De vragenlijsten zijn behandeld door vertegenwoordigers van de gemeenteraden van de drie gemeenten

Conclusie

De evaluatie vanuit de drie gemeenten is overwegend positief wat betreft de organisatie en invulling van de rekenkamercommissie en de kwaliteit van rekenkameronderzoeken.

- Verbeterpunten zijn:
 - > Actievere opstelling van de raden bij formuleren van inbreng raden om de eigen kennisbehoefte te articuleren en de monitoring van aanbevelingen.
 - > De verbinding tussen de raden en de raads werkgroep.
- De huidige vorm en samenstelling van de rekenkamercommissie biedt een goede basis voor voorzetting tijdens voor de nabije toekomst.

Het college en MT van gemeente Oost Gelre zijn op twee punten negatiever, namelijk wat betreft de kwaliteit van aanbevelingen en de samenwerking met de ambtelijke organisatie.

Bevindingen

Op grond van de evaluaties komen we tot het volgende bevindingen:

ORGANISATIE EN INVULLING VAN DE GEZAMENLIJKE REKENKAMERCOMMISSIE

- Het huidige rekenkamermodel – regionale rekenkamerfunctie met een directeursmodel – voldoet aan de verwachtingen. De huidige invulling is een verbetering ten opzichte van het verleden.
- Het samenspel tussen de directeur, de raads werkgroep en de gemeenteraden verloopt naar wens, onder meer door korte lijnen. Aandachtspunten zijn de binding tussen de raads werkgroep en de raad en betere informatie vooraf over onderzoeksonderwerpen.
- Het functioneren van de directeur Rekenkamercommissie voldoet aan de verwachtingen.
- Het budget voor de Rekenkamercommissie (€ 0,50 per inwoner) is gepast en vraagt geen aanpassing.

¹ De werkgroep bestaat uit 2 raadsleden per gemeente.

KWALITEIT EN DOORWERKING VAN DE REKENKAMERONDERZOEKEN

- De wijze waarop de Rekenkamercommissie onderzoeksonderwerpen in beeld brengt en selecteert voldoet aan de wensen van de raden.
- Vanuit de raden is er weinig sturing op de kennisbehoefte, de selectie van onderwerpen en de timing van onderzoeken.
- Het samenspel tussen Rekenkamercommissie en de ambtelijke organisaties voorloopt goed. Dit leidt niet tot onevenredig groot beslag op de organisatie.
 - > Aandachtspunt vanuit het college/ MT van Oost Gelre is dat aangeleverde informatie beperkt en niet correct is weergegeven.
- De kwaliteit van de uitgevoerde onderzoeken is op orde: rapporten zijn duidelijk en goed leesbaar, de uitkomsten worden heldere verantwoord en de rekenkamercommissie opereert onafhankelijk, maar staat open voor suggesties die via de werkgroep worden ingebracht.
- De conclusies en aanbevelingen zijn helder en bruikbaar.
 - > Een aantal aandachtspunten is vanuit de raad van Oost Gelre geformuleerd:
 - Aanbevelingen kunnen vergaande gevolgen hebben – zoals bij het onderwerp regionale samenwerking. Tussen raad en college moeten concrete afspraken gemaakt worden over welke aanbevelingen wel of niet uitgevoerd moeten worden. Dat vraagt ook goede inbreng vanuit de raad.
 - Oppassen dat het college niet te snel in een defensieve houding schiet. De aanbevelingen passen niet altijd in de agenda van het college
 - Vanuit het college/ MT van Oost Gelre wordt opgemerkt: De conclusies en aanbevelingen zijn helder, maar zeer algemeen gesteld en daarmee nauwelijks van waarde. De oplossing is te veel aangeven als een instrumentarium dat niets toevoegt om grip op samenwerkingsverbanden te vergroten.
- De conclusies en aanbevelingen worden overgenomen maar de concrete opvolging en controle daarop vanuit de raden vindt niet of nauwelijks plaats.
 - > Vanuit Oost Gelre is er een signaal van een fractie dat rapporten gedateerd zijn en aanbevelingen daardoor minder relevant zijn.
 - > Vanuit het college en MT van Oost Gelre wordt opgemerkt dat de aanbevelingen voor de grip op samenwerkingsverbanden niet zijn opgevolgd omdat de aanbevelingen daarvoor te algemeen van aard zijn.

TOEKOMSTIGE INVULLING VAN DE REKENKAMERFUNCTIE

- De huidige vorm van de gezamenlijke rekenkamercommissie (directeursmodel) biedt een goede basis voor de toekomst.
- Uit de evaluaties van de gemeenten blijkt een voorkeur voor voortzetting van de rekenkamercommissie met de huidige rekenkamerdirecteur. De nieuwe raden kunnen dan een eigen afweging maken na de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

3 Evaluatie door de werkgroep Rekenkamercommissie AOGW

Op 3 maart 2016 voerde de werkgroep Rekenkamercommissie AOGW een beknopte evaluatie uit.

Conclusie

De werkgroep is tevreden over de samenwerking met de rekenkamercommissie en de kwaliteit van de rekenkameronderzoeken.

- Een verbeterpunt is de rol van de werkgroepleden om het contact met de raden goed te onderhouden wat betreft de onderwerpkeuze en de tussentijdse terugkoppeling over de start en uitvoering van lopende onderzoeken. Een ander verbeterpunt is de monitoring van aanbevelingen door de raden.
- De afspraak over toepassing van hoor- en wederhoor door het college vraagt om verheldering.

Bevindingen

De werkgroep komt tot de volgende bevindingen:

ORGANISATIE EN INVULLING VAN DE GEZAMENLIJKE REKENKAMERCOMMISSIE

- De vormgeving en invulling en het huidige model voldoet aan de verwachtingen.
- De samenwerking met de rekenkamercommissie is praktisch en bestaat uit korte lijnen.
- De rekenkamercommissie werkt doortastend en onafhankelijk, maar niet rigide.
- De rekenkamercommissie spant zich goed in om raadsfracties te betrekken, lopende zaken in beeld te krijgen en ontwikkelingen uit andere gemeenten in te brengen.
- Informatievoorziening van de rekenkamercommissie wordt via de websites gedeeld. Dit wordt gewaardeerd.
- Het functioneren van de directeur Rekenkamercommissie wordt positief ervaren, onder meer bij het 'enthousiasmeren' van de kernboodschap uit de onderzoeken. Dat zou nog vaker moeten gebeuren, het liefste raadsbreed zoals recent tijdens de workshop in Lichtenvoorde.
- Het huidige budget - € 0,50 per inwoner – is voldoende om de kwaliteit te behouden.
- Werkgroepleden kunnen hun rol verbeteren bij het borgen van contacten met de raden, bijvoorbeeld door het opnemen van een periodiek agendapunt in de raadscommissie.
- De samenwerking is een voorbeeld voor andere terreinen waarop de gemeenten meer samen willen werken.

KWALITEIT EN DOORWERKING VAN DE REKENKAMERONDERZOEKEN

- Er bestaat tevredenheid over de onderwerpskeuze. De onderwerpen moeten vooral uit de raden komen. Dat kan verbeteren.
- In Aalten verloopt de terugkoppeling over onderzoeken goed. In de andere gemeenten kan dit anders en beter. Een idee is om in de agendacommissie te informeren over de groslijst van onderwerpen en de planning/ start van nieuwe onderzoeken.
- De kwaliteit van de rekenkameronderzoeken is goed ook wat betreft de leesbaarheid. Vanuit Aalten worden zelfs 'lovende' signalen gehoord.
- De afspraak over wanneer wel en wanneer bestuurlijke hoor- en wederhoor vraagt verduidelijking ook in het licht van de snelheid en doorlooptijd van onderzoeken. Bij raadsleden leven ook vragen: waarop bestuurlijke wederhoor? Waarom ontvangt het college het rapport eerst?
- De raden monitoren slecht of de aanbevelingen van rekenkameronderzoek daadwerkelijk worden ingevuld en tot welke meerwaarde dit leidt.

4 Zelfevaluatie door de directeur van de Rekenkamercommissie

Conclusie

De directeur van de Rekenkamercommissie is tevreden over het samenspel met de raads werkgroep, de gemeenteraden en de colleges/ ambtelijke organisaties.

- Bij de selectie van onderwerpen is de inbreng vanuit de raads werkgroep belangrijk voor de directeur. Geprobeerd is alle fracties hierbij te betrekken, dat leidde tot weinig respons.
- Het samenspel met de gemeenteraden vindt grotendeels via de raads werkgroep plaats. De samenwerking heeft meerwaarde en de werkgroep stelt zich daarbij actief op.
- Tijdens de uitvoering van onderzoeken probeert de directeur ook de andere raadsleden te betrekken.
- In de toekomst wil de directeur dit contact met de raden versterken door uitvoering van 'rekenkameronderzoeken Nieuwe Stijl' – indien gemeenteraden daar voor open staan.
- De medewerking van de colleges en ambtelijke organisaties bij de onderzoeken is zeer goed.

Bevindingen

De directeur van de Rekenkamercommissie formuleert de volgende bevindingen:

SELECTIE ONDERZOEKSONDERWERPEN

- 1.1 In 2013 heeft de directeur van de Rekenkamercommissie direct een format geïntroduceerd voor het selecteren van onderzoeksonderwerpen:

Thema	Wat is het onderwerp waarvan u graag wilt dat het onderzocht zou worden?
Vraagstelling/ Focus	Waarom vindt u dit onderwerp interessant? Wat zou in uw ogen de centrale onderzoeksvraag kunnen zijn? Op welk aspect van het onderwerp zou het onderzoek moeten focussen?
Actualiteit/ gebruikswaarde	Wat zou het onderzoek voor de raad moeten opleveren? Wanneer zou het onderzoek opgeleverd moeten worden om maximale gebruikswaarde te hebben voor de gemeenteraden?
Prioriteit	In hoeverre heeft dit onderzoek voor uw prioriteit (ook in vergelijking met mogelijke andere suggesties)?

Het format maakt het mogelijk om bij suggesties voor nieuwe onderwerpen gestructureerd door te praten over de waarde en relevantie van een onderzoek naar dat onderwerp. Hiermee worden de Raads werkgroep en de directeur ondersteund bij het maken van weloverwogen keuzes.

- 1.2 Voor de twee uitgevoerde gezamenlijke onderzoeken ('grip op samenwerking' en 'inspelen op initiatieven') is nadrukkelijk gekozen voor onderwerpen die in alle drie de gemeenten leven en spelen. Belangrijke afweging was ook de actualiteitswaarde van de onderwerpen. Zowel voor regionale samenwerking als voor initiatieven uit de samenleving geldt dat de gemeente(rade)n hier in toenemende mate mee te maken krijgen. De Rekenkamercommissie probeert met de keuze voor deze onderwerpen de gemeente(rade)n hierbij te ondersteunen.
- 1.3 Het selecteren van onderwerpen vindt plaats in goed overleg tussen de directeur en de Raads werkgroep. In 2014 is geprobeerd alle fracties hierbij te betrekken door de vraag voor mogelijke onderzoeksonderwerpen beter uit te zetten. Dit leverde slechts van enkele fracties respons op.

- 1.4 Naast het selecteren van onderwerpen voor gezamenlijke onderzoeken, is er ook ruimte voor onderzoeken voor één of twee gemeenten. Toen de nieuwe directeur van de Rekenkamercommissie startte, lag er direct een verzoek voor een dergelijk onderzoek vanuit de gemeenteraad van Aalten. Speciaal voor dit onderzoek is een Aaltense raads werkgroep opgericht die de uitvoering van het onderzoek begeleid heeft. Het samenspel tussen de directeur en deze raads werkgroep heeft de directeur als goed ervaren.

SAMENSPEL MET DE GEMEENTERADEN (VIA DE RAADSWERKGROEP)

- 2.1 Het samenspel met de drie gemeenteraden (dat grotendeels plaats vindt via de raads werkgroep) ervaart de directeur als positief. De Raads werkgroep toont zich actief betrokken bij de selectie van onderwerpen, de uitvoering van de onderzoeken en de presentatie en doorwerking van de onderzoeken.
- 2.2 De directeur probeert ook de andere raads leden te betrekken bij rekenkameronderzoeken. De onderzoeksopzet wordt altijd verspreid richting de gemeenteraden en tijdens de onderzoeken wordt in principe altijd een gesprek met (een afvaardiging van) de raad ingepland. Doorgaans laten de raden hierbij grote betrokkenheid zien.
- 2.3 Aandachtspunt bij het samenspel met de gemeenteraden is vooral de praktische uitvoering. Vaak blijkt het lastig om op korte termijn bijeenkomsten te plannen met vertegenwoordigers van de drie raden. Dit geldt zowel voor het plannen van bijeenkomsten met de raads werkgroep, als voor het plannen van een gezamenlijke bijeenkomst van de raden om één rapport te presenteren.
- 2.4 Er zijn nog geen 'rekenkameronderzoeken Nieuwe Stijl' uitgevoerd: rekenkameronderzoeken waarin raads leden ook meewerken in de uitvoering van het onderzoek (bijvoorbeeld door zelf samen met de rekenkamerdirecteur interviews af te nemen). Indien één of meerdere raden hiervoor open staan, kan dit in de komende jaren alsnog gerealiseerd worden.

MEDEWERKING VAN GEMEENTEN BIJ UITVOERING ONDERZOEK

- 3.1 De medewerking van de colleges en ambtelijke organisaties bij de onderzoeken die zijn uitgevoerd is zeer goed. Gevraagde stukken worden aangeleverd en het is eenvoudig om afspraken in te plannen voor interviews.